

Rids af Giuseppe Sibonis virksomhed i årene 1819–1839

I anledning af 200-året for hans fødsel

Jens Peter Keld

Siden kongens overtagelse af teatret på Kgs. Nytorv (1770) havde stridigheder vekslet mellem et italiensk hofteater (på Christiansborg) og på den anden side franske og nationale syngestykker. Scalabrini, Sarti, Schulz, Naumann, Schall og Kunzen tegnede de forskellige retninger.

Kunzens virksomhed som kapelmester ved Det kgl. Teater blev en blandet succes, fordi hans Mozart-interesse blev forvandlet til en fortrængning, således at forstå, at han i de senere år nægtede at sætte Mozart-operaer op. Hans egne kompositioner til teatret mødte velvilje men ingen begejstring. Du Puy's korte optræden både som sanger og syngelærer blev vel den egentlige, uovertrufne udfordring. Weyses mange kompositioner for teatret i de to første decennier efter 1800 blev påskønnet langt mere end Kunzens, hvorfor organisationen af kapellet og musikdramatikken i det hele taget kan forekomme temmelig kaotisk.

Initiativ til en ny orden kunne måske hentes uden for komponisternes rækker. Uddannelse af et syngepersonale var vel det altafgørende for musikdramatik i Danmark.

Efter Kunzens pludselige død i januar 1817 blev kapellets anførsel naturligt overladt Claus Schall. Opsynet med såvel instrumental- som vokalmusikken skulle forestås af ham¹, men Zinck udnævntes i august 1817 til syngelærer, hvorved en halv løsning var fundet². Den komite af musik-, sang- og teaterkyndige (G. H. Olsen, Schall, Frydendahl og Zinck), som skulle have renoveret forholdene ved kapellet og teatrets syngeskoler gik imidlertid ikke videre, til Schalls ærgrelse³. Kapelmesterens normale forpligtelse til at komponere kunne Schall ikke bestride. Kuhlaus specielle engagement som komponist i foråret 1818 afslører den fortsatte udbedring af hoffets og teatrets behov for henholdsvis kirkemusik og operaer. Den afgørende for-

1. *Rigsarkivet (R.A.):* Kapellet, Kgl. Res. 3.6.1817.

2. Jfr. Carl Thrane: *Fra Hofviolonernes Tid*, Kbh. 1908.

3. *R.A.:* Teatret, Indk. Br. nr. 396/1821.

andring indtraf imidlertid først i 1819, da Siboni og Weyse reducerede Schall til orkesteranfører⁴.

Giuseppe Siboni blev født i Forlì i Norditalien 1780. Oprindeligt bestemt til en gejstlig uddannelse valgte han snart at udnytte sit talent som sanger. En meget betydelig indsats på en lang række scener i Italien (fra 1790erne) førte ham siden rundt til Europas vigtigste operascener (bl. a. længere engagementer i Wien) samt optræden ved en lang række fyrstehoffer. I 1818 begav han sig til Rusland for der at (re)organisere en italiensk opera i St. Petersborg⁵. Om optræden eller evt. engagement vides intet, men i oktober 1818 var han i Stockholm, hvor han gav to forestillinger⁶. Den 16. december 1818 indfandt han sig i København og allerede kort tid efter optrådte han for hoffet:

... Nous avons entendu chanter hier, un Italien appellé Siboni, ou Simoni: il á fait l'admiration de Nôtre Cercle, rassemblé chés moi; surtout par son agréable Méthode : même Schall, qui n'est pas indulgent, paraissait charmé ...⁷

Ifølge »Dagen« optrådte han endnu engang for majestæterne, førend han den 13. januar 1819 gav en forestilling på Det kgl. Teater, bestående af ouverturen til »La clemenza di Tito«, stor scene på italiensk af samme opera, samt scener af Spontinis »La Vestale« (på tysk). Forestillingen overværedes af majestæterne.

Mellem teaterchefen Holstein og Siboni undertegnedes den 15. januar 1819 en kontrakt, som betød en videreførelse af bestræbelserne for at udfylde tomrummet efter Kunzens død. Siboni skulle først og fremmest være kongens private operachef, men med henblik på teatrets musikdramatik skulle han uddanne 8 sangere i sin egen syngeskole efter den beundrede italienske metode. Kapellets chef, overhofmarskal Hauch, skulle ligesom Holstein være Sibonis eneste mellemlid til majestæterne. Siboni skulle aflønnes med 2000 Rbd.r.S. samt en årlig benefice (hvilket vel beregnedes til det samme beløb)⁸. Kontrakten gjaldt for 10 år. Arrangementet var alt andet lige enestående, og efterhånden som det blev bekendt for de implicerede parter ved kapel og teater, måtte de kunne indse, at det ville få konsekvenser for deres virksomhed.

4. R.A.: Kapellet, Kgl. Res. 8.5.1819 (Weyse).

5. Giuseppe Siboni: Selvbiografiske notater. 1780–1818. Oversat og kommenteret af Povl Ingerslev-Jensen i *Det kgl. danske Musikkonservatorium. Årsberetning for 1961*.

6. Nils Personne: *Svenska Teatern*, III, Sthlm. 1915, s. 167.

7. R.A.: Kongehusarkivet, Dronning Marie til prins Christian Frederik, 28.12.1818.

8. Jfr. oplysning i aviserne, at forestillingen i jan. 1819 indbragte Siboni 900 Species (Slagelse Avis).

Prins Christian Frederiks brevveksling med kabinetssekretær J. G. Adler kaster lys over prinsens relationer til den kommende operachef⁹. I januar 1819 var Christian Frederik i største tvivl om han skulle opvarte kongen til fødselsdagen den 29. I fortsættelse af sine overvejelser skrev han til Adler:

... Det er mig kierere naar De ej tager Siboni med hvilket jo desuden nu ej bliver tilfældet, thi det skal være en slet person som skal have skilt sig af ved to Koner a l'italienne – ... Det har glædet Prindsessen meget at erfare de bedre Tidender om Prof. Weyses Helbred. Vil De hilse fra Hende og fra mig. ...¹⁰

Adler behandlede denne del af prinsens brev med største forsigtighed, samtidig med at han informerede prinsen om Sibonis færd i København:

... Siboni afreiser idag for at hente sin Familie fra Italien. Paa Gjennemreisen ønsker han at lade sig høre hos Deres Høiheder i Odense, og har bedt mig introducere sig til Høisammes Bekjendtskab, men efter hvad Deres Høihed i Brev af 21. har havt den Naade at meddele mig, har jeg – skjønt jeg vil haabe at Rygtet gjør ham Uret, eller i det mindste forvexler ham med en anden Virtuoso af samme Navn, som ogsaa er bekjendt i Italien – ikke tordet anbefale ham directe. Jeg har givet ham nogle Linier med til Hofmarschal Kaas og beder Deres Høihed at De, hvis De ikke befaler at høre ham, vil undslaae Dem derfor under et eller andet plausibelt Paaskud, hvortil Deres Reise giver den bedste Anledning. Han er saa vel modtaget af Kongen og Dronningen, saa stærkt accrediteret hos Fosters, Bruns, Billes, Bardenfleths og i andre gode Huse her, at jeg underdanigst vover at fraraade enhver Behandling, der kunde krænke ham. ...¹¹

Adlers oplysninger er så meget des vigtigere, fordi de fortæller om Sibonis virksomhed og metode til at blive knyttet til såvel det smagsdannende musiklaug som teatret. Siboni og prinsen mødtes ikke i denne omgang. Den 26. januar 1819 drog Christian Frederik til København, og i maj 1819 begav han sig (med gemalinde og bl. a. Adler) ud på sin 3 år lange udenlandsrej-

9. Adlers far døde den 9. jan. 1819; efter den 10. jan. 1819 rejste Adler til København (Hempels Avis).

10. R.A.: Kongehusarkivet, Breve fra Christian VIII, 21.1.1819.

11. R.A.: Kongehusarkivet, Adlers breve til Christian VIII. Udat., o. 24.1.1819. Foster var engelsk gesandt i Kbh., Constantin Bruns hustru Friederike Brun, f. Münter, admiral Bille og Joh. Fr. Bardenfleth præsterede de førende saloner i Kbh. omkring 1820; jfr. N. C. L. Abrahams: *Meddelelser af mit Liv*, Kbh. 1876.

se(Tyskland, Italien, Schweiz, Frankrig og England)¹². Claus Schall og broderen Peder rejste – også i maj 1819 – til Paris, hvor de opsøgte især operamusikken. Peder Schalls vurderinger kendes i form af breve til Sanne Perbøl, mens Claus Schalls næsten samstemmende vurdering fremgår af hans indkøb af musikallier til teatrets repertoire og syngeskoleøvelser¹³. Schall skulle tydeligvis ruste sig til den nye opgave som operachef. Som udviklingen skete, blev det imidlertid til en konkurrence mellem fransk og italiensk musiksmag.

Sæsonen 1819/20 havde følgende musikdramatiske forløb: Boieldieu »Le petit chaperon rouge« opførtes til dronningens fødselsdag den 29. okt. 1819, mens Isouards »Michel-Ange« første gang blev givet den 1. jan. 1820; begge stykker var blevet indkøbt af Schall. I anledning af kongens fødselsdag i 1820 opførtes Paers »Sargino«, hvis titelparti, ifølge samtidige kilder, var skrevet til Siboni¹⁴. I en nøddeskal viser disse stykkers fremkomst magtfordelingens udvikling ved teatret.

Den 4. marts optrådte Siboni på ny på teatret i en produktion af Paers »Achille«, hvilket for første gang gav anledning til polemik i pressen om musiksmagen¹⁵. Den 22. og 30. april 1820 optrådte Siboni med enkelte arier, henholdsvis på teatret og ved hoffet¹⁶.

En af hemmelighederne ved Sibonis opkomst i København var hans flerstrengede anstrengelser for at sætte det musikdannede publikum i bevægelse. Friederike Bruns koncert i april 1820 blev i det væsentligste arrangeret af Siboni:

. . . [Prins Frederik havde overværet] meinen grossen geistlichen Concert, welcher Romberg u[nd] Sibboni dirigirten; u[nd] wo Sibboni zeigte wass er mit 13 jungen Liebhaberinnen [. . .] zu machen vermöge! Er hatte aus Freundschaft für mich in 4 Wochen ein grosses Gloria in exelsis komponiert – so grandios, so glänzend, so durchaus schön, dass Romberg darüber ganz in Erstaunen war. Er legt sich Ihre H. zu Füßen;

12. Fremstillinger siden Thomas Overskou: *Den danske skueplads*, IV, Kbh. 1862, har ladet prins Christian Frederik invitere Siboni til Danmark under sit ophold i Neapel, hvilket imidlertid intet har på sig, jfr. *Kong Christian VIII.s Dagbøger og Optegnelser*, udg. af Albert Fabritius, Finn Friis og Else Kornerup, II, Kbh. 1976, s. 609.
13. Kompositioner af Boieldieu, Hérold og andre yngre franske komponister dominerer, men Schall købte dog også to operaer af Spontini: »La Vestale« og »Fernand Cortez«. (R.A.: Teatret, Regnskab). *Det kgl. Bibliotek (K.B.) Bøllings Brevsamling*, D.
14. *Hamburgischer Correspondent* 8.2.1819.
15. Jfr. Dagens meget rosende anmeldelse den 7.3.1820, imødegået ved Philocantus dagen efter.
16. Ved Cettis Benefice (TheaterPlacat) samt R.A.: Hofarkiver, Hoffourerens arkiv, Koncerter ved Hoffet.

So wie Baggesen, Ingemann, Lund u[nd] alles wass mein ist. . . .¹⁷
 Rombergs beundring viser vel klart, at Sibonis forskellige aktiviteter var af en særegen kvalitet. Mens Sibonis musiksmag betød et brud med tidligere tiders smag, støttedes Fr. Bruns anbefaling af ham af tidligere tiders litterære og kunstneriske koryfæer. Prins Christian Frederik svarede betydningsfuldt fra Neapel: » . . . Was Sie mir von der Verbesserung der Musik in Copenhagen sagen ist mir doppelt lieb da ich etwas verwöhnt zurückkommen werde. . . . »¹⁸. Kilderne oplyser intet om prinsens eventuelle revision af sin opfattelse af Siboni som et farligt menneske, men af interesse for Friederike Bruns koncertarrangementer skrev han senere fra Neapel:

Sollte Siboni keine Partitur von Opern wünschen um Sie aufführen zu lassen? und welche als dann? . . .¹⁹.

Sommeren 1820 foregik det afgørende opgør mellem Schall og Siboni. Den 24. august foreslog Siboni trods den tiårige kontrakt, at han returnerede til Italien (med fuld gage) for der at uddanne 2 à 3 unge sangere²⁰. Da kontraktens formulering ikke forbød et sådant arrangement, måtte Siboni tilstås, hvad han egentlig søgte om: Schalls fjernelse fra teatrets syngeskoler og Sibonis indsættelse som operachef. Schall kunne da dirigere orkestret til den musik, Siboni anbefalede opført. Efter diverse hemmelige samtaler opgav Schall modstanden og bad om sin afsked, hvorefter Hauch og Holstein i forening kunne anbefale kongen Sibonis ansættelse som leder af Det kgl. Teaters syngeskoler²¹. Han fuldendte sejren med opsætningen af Rossinis »Tancredi« (30.10.1820), hvorefter dronning Marie skrev til prins Christian Frederik:

. . . On à donné en cette Epôque, un nouvel Opéra, nommé Tancredi, qui à réussi, comme à mon avis, aucune pièce, n'a encore réussi chès Nous: c'est essentiellement, au digne Siboni, que Nous devons les progrès, de nos Chanteurs; surtout, la Dem. Löfler, est devenue excellente; même comme Actrice; ce qu'elle ne paraissait pas devenir autrefois. . . .²²

17. R.A.: Kongehusarkivet, Breve til Christian VIII, 29.4.1820. Andreas Romberg gav koncerter ved hoffet og på teatret i april 1820, mens broderen Bernhard Romberg besøgte København i dec. 1820. I brev af den 29.4.1821 omtaler Fr. Brun på ny Sibonis medvirken ved en koncert.

18. R.A.: De Brun-Bügelske arkiver, 6. juni 1820.

19. R.A.: De Brun-Bügelske arkiver, 27. oktober 1820.

20. R.A.: Kabinettsarkivet, 1. Memorialprotokol 1142, 1220/1820.

21. R.A.: Kapellet, Indk. Br. nr. 565/1820; Kgl. Res. 5.9.1820. *Det kgl. Teaters Bibliotek* (Teatret) Kgl. Res. 29.8.1820 og 24.10.1820.

22. R.A.: Kongehusarkivet, Dronning Maries breve til prins Christian Frederik, 10.11.1820.

Investeringen i Siboni havde vist sig at være rigtig: han kunne lancere den musik som gefaldt ved hove samt uddanne teatrets potentielle kræfter. Siboni var også en fremragende forretningsmand, thi i foråret 1821 fik han kongen til at afkøbe ham 23 partiturer til syngeskolernes elever: Heraf skal nævnes Rossinis »Otello«, »Armida«, »L'italiana in Algeri« og »L'inganno felice« – Simon Mayrs »Adelasia e Aleramo«, »Medea in Corinto«, »Lanassa«, »L'Amor coniugale« og »Elisa« – Paers »Agnese«. Resten var komponeret af Coccia (4), Farinelli (3), Generali (3), Cimarosa, Nasolini o. a.²³. Hans utrolige iver for dels at skabe betydningsfulde kontakter dels at skaffe den moderne musik drev ham til at anmode prins Christian Frederik om at sende ham, det vil sige teatret og ikke Friederike Brun partiturer:

Comme Votre Altesse R. a daigné me faire demender par Mad^m. de Brunn que sij'avois besoin de quelques operas, Elle auroit eu la bonté de me les faire avoir: Ainsi je prends la liberté et prie V.A.R. de vouloir bien me procurer quelque Partitions des Compositeurs les plus distingués; V.A.R. choisant celles qu'Elle croit du meilleur Gout. Seulement, je prends la liberté d'observer à Votre A.R. que ne se trouvent pas ici aucune dame qui puisse chanter les Roles d'homme, comme il est d'usage en Italie et qu'elles ont le plus souvent la voix de Contralto, il seroit prefferable de choisir des operas ou il y a deux *Prime donne* au lieux d'un Soprano. Aussi n'est-on pas habitués ici de voir jouer de Rôle d'homme par des femme, et ce n'est que après un Annee et demis que je suis parvenu à faire Chanter le Role de Sargino á une Dame; mais quelle peine ai-je eu? quels obstacles ai-je trouve, dans l'Opinion du Public, et surtout des Gens de l'Art; mais apresent tout le Mond en jouisse. Puisque V.A.R. est si bon j'ose encore la prier de m'envoyer parmi quelque opera *Semiseria*, avec Choeurs, et grand Spectacle; car j'aimerois en faire rappresenter pour les Jours de naissance de LL. Majestés.

Simon Mayer est le compositeur le plus apropos pour ce Pay, ou il y a tant det raisonneurs, et ou les artistes ne trouve de bon que ce qui est allemand, ou qui porte le Nom Allemand: Cependant Achille, Sargino, Tancrède, ont fait les delices de Copenhague, à l'éxeption de quelques Artistes: qui aiment la musique instrumental et bruyante plus, que la belle simplicité dans le Chant. . . .²⁴

23. R.A.: Partikulærkammerets Resolutionsprot. 8.2.1821, samt R.A.: Teatret, Indk. Br. 191/1821.

24. R.A.: Nyere kgl. Chatolkasse, Prins Christian Frederik, Ujournaliserede Sager, 19.5.1821. Christian Frederik modtog brevet i juni 1821, men foretog sig intet (Kongehusarkivet, Dagbog).

Hans digression om musiksmagen i Danmark er af afgørende betydning, fordi den viser, hvordan han opfattede sit arbejde med de danske sangere, musikere og det danske publikum: misforholdet mellem Sibonis intentioner og danskernes reaktion sætter ansøgningen fra august 1820 og de senere planer for teatrets repertoire, akademi og musikkonservatorium i relief. Sibonis forsøgte gennembrud som operachef falder næsten samtidig, thi i maj–juni 1821 foreslog han teaterdirektionen at følgende operaer blev opført:

Paers »Agnese«	(1. 9.1823)
Mayrs »Lanassa«	(29.10.1821)
Rossinis »L'inganno felice«	(5. 3.1826)
Rossinis »Otello«	(÷)
Meyerbeers »Romilda a Costanza«	(29. 1.1822)
Mozarts »La clemenza di Tito«	(29. 1.1823)
Paers »I fuorusciti di Firenze«	(30.10.1823)
Rossinis »La gazza ladra«	(19. 2.1824)
Paers »Leonora«	(÷) ²⁵

Sibonis forslag karakteriserer meget godt hans musikalske dannelse og smag, hvor Paers og Rossinis musik skulle udgøre tyngdepunktet i teatrets repertoire. Havde teaterdirektionen fulgt Sibonis forslag, havde den totalt ændret det musikdramatiske repertoire. Som det fremgår af datoerne i parentes har listen størst interesse som vidnesbyrd om Sibonis intentioner, thi som det fremgår, knob det unægtelig for ham at sætte handling bag ordene. Modstanden mod hans repertoireplaner i den danske musikverden var stærkere end Sibonis vilje²⁶.

Ved Fr. Funcks koncert den 9. december 1821 satte Siboni punktum for sin karriere som sanger i Danmark, med bl. a. en terzet af Paers »Sargino«, udført sammen med Jfr. Løffler og en dilettant (Abrahams?)²⁷. Efter opsætningen af Meyerbeers opera til kongens fødselsdag rejste Siboni på turne i Tyskland og Italien²⁸. Teatrets opsætning af Weigls »König Waldemar« og Webers berømte »Der Freischütz«, begge værker uden interesse for Siboni, blev forestået af Zinck, der tidligt markerede sig som fortaler for den nye tyske musik.

I september 1822 produceredes endelig Rossinis »Il barbiere di Siviglia«,

25. R.A.: Teatret, Deliberationsprot., 24.5. 4.6. og 21.6.1821.

26. Jfr. Overskou: *Den danske Skueplads*, IV, se reg. over de opførte operaer.

27. Adresseavisen 3.12.1821, Dagen 11.12.1821.

mens dronningens fødselsdag fejredes med Webers »Preciosa«. Først i oktober 1822 kom Siboni hjem fra sin udenlandsrejse, hvorefter han til kongens fødselsdag indstuderede sit introduktionsstykke, Mozarts »La clemenza di Tito«. Siboni fik imidlertid langt interessantere opgaver i denne vinter, thi efter at prins Christian Frederik var kommet hjem fra udlandet, benyttede han Siboni som *maitre de plaisir* ved sit hof. Af prinsens dagbøger fremgår det, hvorledes Siboni atter og atter enten selv optrådte, dirigerede eller arrangerede koncerter for prinsen og prinsessen. Materialet røber selvsagt ikke, hvad prinsen selv ønskede, eller hvad Siboni opvartede med; kun resultatet kendes. Ved prinsens koncert i januar 1823 opførtes ouverture, cavatine og duet af Rossinis »La gazza ladra« samt ouverturen til »Tamerlan« af Winter og uddrag af Rossinis »Mosè in Egitto«²⁹.

Juni 1823 gjorde Siboni anstalter til at få opført enten Kreutzers »Libussa« eller Paers »Achilles«. Til dronningens fødselsdag gaves Paers »I fuorusciti di Firenze«, mens Kreutzers opera opførtes i anledning af kongens fødselsdag i 1824.

Kneb det efterhånden for Siboni at føre den italienske musik til sejr, fik hans stort anlagte plan til et filharmonisk akademi og konservatorium endnu mindre kongens bevågenhed. Formentlig på grund af Sibonis forestillinger om konservatoriets omfang og økonomiske grundlag kunne Hauch overhovedet ikke beskæftige sig med tanken. Siboni havde foreslået følgende finansieringsgrundlag:

... Que Sa Majesté donne la permission de donner deux concerts tous les ans au bénéfice du Conservatoire, et qu'il daigne accorder un local nécessaire, comme aussi le personnel de la chapelle et du Théâtre *gratis*, sans payer aucune taxe quelconque.

Que la caisse du Théâtre paye au Conservatoire 4 écus en argent toutes les soirs d'une représentation.

Que tout Amateur ou Artiste qui donnera un concert, soit public ou privé, soit *gratis* ou payant, dans un endroit appartenant au Roi, comme aussi par quelconque autre spectacle ou amusement qu'on pourroit donner dans un endroit Royal, qu'on doive payer 5 écus en argent au Conservatoire. Chacun qui aura l'entrée *gratis* au Théâtre, dans les Parkets sous quelconque titre, pourvu qu'il ne soit pas directement employé au service de Leurs Majestés, ou pour le service du Théâtre

28. Hamburgischer Correspondent 1822., jfr. Dagen 1822.

29. R.A.: Kongehusarkivet, Christian VIIIs Dagbog 1823.

comme Police, Médecin &ct. payera au Conservatoire 5 écus argent tous les ans au commencement de la saison. . . .³⁰

Udover protektor, direktør og bedømmelseskomite skulle lærerstaben bestå af følgende personer:

. . . Un maitre de composition et de clavecin. Un maitre de chant. Un maitre de littérature Danoise, géographie, mythologie, histoire. Le même pourra être aussi maitre de la langue Allemande. Un maitre de la langue Italienne. Un maitre de déclamation en Danois. Un Inspecteur qui demeurera près des garçons et veillera sur l'économie journalière et l'exécution des réglemens. Une Inspectrice qui veillera près des filles et aura soin de tous les travaux des femmes, comme aussi de ce qui appartient au ménage, et aux autres parties attachées à son sexe. Si le Conservatoire aura des fonds, alors il y aura des autres maitres, comme pour la danse, pour le dessein et les mathématiques. . . .³⁰

Sibonis kendskab til konservatorier i udlandet har muligvis været af betydning for hans voluminøse plan til et dansk musikkonservatorium, men hans kendskab til Frederik VI's uddannelsespolitik har været særdeles indskrænket: Universitetet havde meget skræbete budgetter og elementarundervisningen søgtes besørget ved den Lancasterske metode (den indbyrdes undervisning). Enkeltpersoner som Siboni kunne derimod modtage store og ekstraordinære gratifikationer, hvis de behagede majestæten eller dennes favoritter. Denne mekanisme havde Siboni ikke forstået.

I 1824 fik Siboni et nyt trumfkort på hånden: den tyske sangerinde Josephine Fröhlich. På sin rejse til Italien i 1822 må Siboni have truffet hende i Wien, hvorefter hun fuldførte sin uddannelse hos ham i København. Ved prins Christian Frederiks nytårskoncert i 1824 optrådte hun i Rossinis »La donna del lago«: » . . . Alle roste denne Concert som een af de skønneste, de havde hørt. . . .«³¹. Helt i overensstemmelse med Sibonis italienske smag gav Mlle Fröhlich en koncert på teatret den 11. februar 1824 med bl. a. aria og finale af »La donna del lago«, endvidere med arier fra »Figaro« og Rossinis »Aureliano in Palmira«. Igen den 10. marts afholdtes koncert hos prinsen, hvor Josephine Fröhlich bl. a. optrådte i Mayrs opera »La rosa bianca e la rosa rossa« samt i »Tancredi«: » . . . Concerten gefaldt gandske overordentlig, særdeles Madsl. Frölichs skønne Stemme i Tancredis Partie. . . .«³². Den 14. marts 1824 sang Mlle Fröhlich »hos Dronningen . . . af

30. R.A.: Overhofmarskallatet, A. Indk. Sager 544/1823, 16.10.1823.

31. R.A.: Kongehusarkivet, Christian VIII's dagbøger, 20.1.1824.

32. 1.c. 10.3.1824.

Tancred og gefaldt meget; jeg har givet Kronpr. den Idee, at hun burde engageres som Kammersangerinde, og Hauch nævnede det samme i Aften. Schal blev borte, formod[entlig] fordi Sibboni førte Sangen ved Claveret, ...«³³. I denne sæson bistod Mlle Fröhlich endvidere ved Jfr. Zrzas og Blindeinstituttets koncerter. (17.3. og 4.4.1824).

På baggrund af Mlle Fröhlichs og Sibonis aktiviteter i foråret 1824 forekommer hans forslag til dronningens fødselsdag i oktober 1824 som en gunst til andre kræfter, men i juni foreslog han teaterdirektionen, at man opførte Beethovens »Fidelio«³⁴. Kuhlau var imidlertid langt om længe blevet færdig med »Lulu«, som i stedet blev givet som geburtsdagsstykke. I anledning af kongens fødselsdag i 1825 blev Weyses »Floribella« opført. Endelig markerede de nationale komponister et alternativ til Sibonis italienske regimente. Mlle Fröhlichs koncert på teatret den 11. maj 1825 bestod af musik af Mayr, Rossini og Caraffa, men efter hendes afskedskoncert hos dronningen konstaterede prins Christian Frederik: »... forgieves Forsøg paa at stemme Kongen til at engagere hende som Kammersangerinde. ...«³⁵. Sibonis stjerne blev afvist i det danske, hvorpå han rejste på turne med Josephine Fröhlich i Norge og Sverige³⁶.

Havde Siboni næsten tabt slaget udadtil, når det gjaldt den italienske musik, vandt han dog i 1825 omend kun en halv sejr, når det gjaldt musikundervisningen. I april 1825 koncentrerede han musikkonservatoriets grundlag i følgende fem punkter:

... 1. Cet établissement étant tout à fait privé et particulier je prie V. M. de m'accorder la permission d'ouvrir une souscription chez les Amateurs de Musique, et chez les Bienfaisants, au profit de l'Institut. 2. Que V. M. daigne me permettre d'établir une Académie de Musique, ou bien une réunion d'Amateurs, pour laquelle j'employerai le reste de mon temps après mon service pour faire des exercices, et leurs donner des leçons pour six mois chaque année moyennant un payement que je le laisserai tout au profit de l'Institut. 3. Que V. M. aye la bonté d'accorder les Musiciens de la Chapelle Royale, pour assister à deux Concerts per an, qu'on donnera avec des Amateurs, ou bien d'autres, au profit de l'Institut. 4. Que V. M. aye la bonté de faire retablir le Théâtre de la Cour comme il étoit il y a 5 à 6 ans passé, et qu'Il

33. I.c. 14.3.1824.

34. R.A.: Teatret, Deliberationsprot.

35. R.A.: Kongehusarkivet, Christian VIIIs dagbøger, 21.5.1825.

36. F. A. Dahlgren: *Anteckninger om Stockholms Teater*, Sthlm. 1866, s. 581 og Dagen 1825.

m'accorde la Grace de pouvoir en faire usage, non pas exclusivement, mais les jours ou il n'y auroit point de Spectacle au Théâtre Royal, savoir les Mercredi et les Dimanches, afin que je puisse faire des exercices, donner des Concerts, des petits Spectacles, des Operettes, de[s] Cantates, de[s] Scenes etc: avec des Amateurs, ou d'autres /: et même faire exercer les élèves du Théâtre, chose depuis longtems extrêmement nécessaire :/, et le tout au profit de l'Institut. 5. Que V. M. aye la bonté d'accorder que tous ceux qui voudroient se servir du Théâtre de la Cour devroient payer une petite taxe à l'Institut. . . . Je me réserve de soumettre à V. M. dans la suite de plan général de l'Institut qui devrait avoir son commencement le premier Janvier 1826, comme aussi celui de l'Académie d'exercices de Musique qui devrait commencer le premier Novembre de cette année. C'est d'après le résultat de ceux-ci, et des souscriptions, qu'il sera déterminé le nombre des Elèves qu'on y admettra tout de suite d'après l'avis d'une Direction économique, qui devrait être choisi par ceux qui contribuent le plus dans la souscription et à l'avantage de l'Institut, toujours avec l'approbation de V. M, si elle ne veut pas la nommer entièrement; et l'Institut étant particulier et privé, un nombre même très petit de trois ou quatre Eleves ne porteroit aucune conséquence. . . .³⁷

Selv om kongen straks nægtede tilladelse til at genoprette hofteatret, resolvede han,

at saafremt han ad den private Vei seer sig istand til at faae det i Forslag bragte musicalske Institut i Gang, have Vi intet imod, at der aarligen gives et par Concerter til Fordeel for samme, ligesom Vi ogsaa ville være betænkte paa at understøtte det med andre Friheder og Begunstigelser, hvorimod den attraaede Tilladelse for samme, at give Forestillinger paa Vort Hoftheater, ikke kan bevilges³⁸.

Hvad Siboni måtte have af personlige grunde til ikke straks at forsøge planerne realiseret vides ikke, men kongens afslag på at benytte hofteatret må utvivlsomt have haft en negativ indflydelse på Sibonis lyst til at ofre tid og kræfter på et så usikkert foretagende. Først den 31. dec. 1825 meddelte Siboni i »Dagen« sine planer om at oprette et musikkonservatorium, samt til en begyndelse » . . . i sit eget Locale, at foranstalte Sammenkomster af

37. R.A.: Kapellet, Forestillinger. Sibonis ansøgning er dateret 24.4.1825, Kgl. Res. den 3.5.1825; Hauchs ret så intetsigende indberetning er dat. 23.5.1825.

38. R.A.: Kapellet, Kgl. Res. 4.6.1825.

Musikliebhave af god Opdragelse, for at undervises i at synge godt, hvilket vil blive en Art af Academie, ...»³⁹. I fortsættelse af sin plan fra april 1825 indrykkede Siboni, på ny i »Dagen«, sin subscriptionsplan for et musikkonservatorium:

... De som forbinde dem til at betale for et heelt Aar, dog ikke mindre end 4 Mk. maanedlig eller 8 Rbd. aarlig, skulle være berettigede til at vælge 4 Medlemmer, og de kunne selv vælges til Medlemmer af en Committee for den oekonomiske Administration, som skal bestaae af 6 Medlemmer og Institutets Directeur og Stifter; desuden erholde de *gratis* een Billet til Elevernes Examens=Concerter, hvoraf der aarligen skal gives 2 eller 3. ...⁴⁰.

Betalte man mindre, planen anfører ialt tre kategorier, kunne man enten vælge færre medlemmer eller måtte betale for at overvære koncerterne. Allerede i midten af december måned forestillede Siboni sig at kunne sammenkalde abonnenterne »for at udvælge en Committee, der vil træffe de fornødne Foranstaltninger for Institutet, som vil blive sat i Gang i Begyndelsen af det kommende Aar. ...»⁴⁰. Den 28. nov. 1826 meddelte Siboni i »Dagen«, at hans syngøvelser (akademi) ville begynde den 5. dec.

og vedvare til Udgangen af April, 2 Gange om Ugen. ... For at kunne deeltage i disse Øvelser, udfordres, at enhvers Stemme og øvrige Qvaliteter give Haab om, at man kan høste nogen Nytte deraf, samt at man er bekendt med Kunstens første Begyndelsesgrunde. ...⁴¹.

Siboni havde iøvrigt sat betalingen ned i forhold til de annoncerede syngøvelser i dec. 1825. Endelig i januar 1827 tog musikkonservatoriet form:

... [Institutets direktion bestod] af Hr. Prof. *Siboni*, som bestandig Direktør og Underviisningsinstitutets Formand, af Dhrr. Etatsraad *Manthey*, Hofagent *Waage Petersen*, Etatsraad *Kirstein*, Kabinetssekretær *Adler* og Hs. Ex. Over=Ceremonimester *v. Holstein*. Selskabets Kasserer er Hr. Generalkonsul *Pauli*. Man læser nu en Bekjendtgjørelse fra Direktionen om, at Konservatoriet, der, efterat en Generalforsamling var afholdt den 5te Januar sidstleden, har seet sig beæret ved Hans Kongelige Højhed *Prinds Christian Frederiks* naadige Tilsagn, at ville træde i Spidsen af samme som dets høje Beskytter – agter til næstkommende Majmaaned at begynde sin Virksomhed med at aabne en fri Underviisningsanstalt for 12 Børn af begge Kjøen, hvoraf Nogle tillige

39. Dagen, nr. 312, 31.12.1825.

40. Dagen, nr. 274, 17.11.1826.

41. Dagen, nr. 283, 28.11.1826.

kunne klædes for Konservatoriets Regning. Disse Børn, der skulle dannes for Musik og Sang, især den dramatiske Anvendelse deraf, undervises tillige i de nyere Sprog og alle de Discipliner, der høre til sædelig og selskabelig Kultur. . . .⁴².

Sammenholdes Sibonis planer fra 1823 med resultatet fra 1827 er der for så vidt en sammenhæng, idet han fik tiltrukket sig prinsen som protektor og blev omgivet af indflydelsesrige og/eller økonomisk velfunderede personer. Den afgørende forskel blev kongens placering i forhold til konservatoriet, der alt andet lige blev et *privat* foretagende. Sibonis opgave var nu at producere resultater! Allerede den 29. april 1827 gav kapellet og teatrets syngepersonale samt Demoiselle I. Fonseca og Hr. Berg en koncert på teatret til fordel for Det musicalske Conservatorium, med musik af Kuhlau, Mayr, Pavesi, Paer og Haydn, hvis »Skabelsen« unægtelig fyldte programmet, fremfor Sibonis private elever Fonseca og Berg⁴³. Koncerten den 10. februar 1828 »til Fordeel for Musik = Conservatoriets Institut« blev båret af Md. Catalani, der opholdt sig i København i perioden dec. 1827–marts 1828⁴⁴. Konservatoriets elever udførte Oehlschlägers »Himmelske Lyd! som en Engel med Vinger« med Hartmanns musik⁴⁵, mens eleven Waltz deklamerede Oehlschlägers »Sangens Magt« og N.P. Nielsen fremsagde Davids »Hexe mesterne«⁴⁶. Prins Christian Frederik kommenterede Sibonis trængsler:

Siboni var [ell]er gjorde sig syg (formodentlig var Konen bange for, at han skulde udpibes)⁴⁷. Schall førte Orchestret an, og det gik meget godt; Mad. Catalani sang to Arier og en Duet med Vulf. Eleven Waltz deklamerede saare smukt og vandt megen Bifald. Kongen var meget tilfreds. Da Herskaberne var gaaet ud af Logen, blev Schall fremkaldt af sit Parti i Publicum og aplauderet. Leve Siboni! raabtes, og enkelte Stemmer peeb i Fingrene og hyssede; havde han været tilstede, vilde Støjen bleven stærkere – Det er en højst ærgerlig Stemning. . . .⁴⁸.

Kompositionen af musiknumrene synes ganske interessant, idet to numre var komponeret af Carl Maria von Weber, bl. a. hans kantate »Kampf und

42. Dagen, nr. 47, 23.2.1827.

43. Theaterplacat 29.4.1827; Personne: op.cit., V. s. 152. Se Bilag.

44. Overskou: op.cit., IV, s. 847–49.

45. Oehlschlägers Digtværker, Kbh. 1854, Bd. 26, s. 169.

46. Jfr. F.L. Liebenberg: *Bidrag til den oehlschlägerske Literaturs Historie*, I, Kbh. 1868, s. 128, samt Theaterplacat 10.2.1828.

47. Den 8.10.1827 giftede Siboni sig for tredje gang, med Charlotte Johanne Marie Erichsen.

48. R.A.: Kongehusarkivet, Christian VIIIs dagbog, 10.2.1828.

Sieg«, medens Md. Catalani sang numre af Paer og Cianchettini⁴⁹.

Siboni havde i løbet af de tre sæsoner fra juni 1825 tilsyneladende fået cementeret sin position ved teatret, når det gjaldt indflydelse på teatrets operarepertoire, idet han fik opført flere operaer af Rossini (»L'inganno felice«, »La donna del lago«), men også musik af Spontini (»Fernand Cortez«). Teatrets repertoire som sådan domineredes imidlertid ikke af den italienske operamusik, men derimod af danske vaudeviller og oversættelser af franske comedie-vaudevilles. Dansk musik fejrede netop i 1828 en af sine største sejre i perioden med Kuhalus komposition af musikken til Heibergs »Elverhøi«, opført første gang den 6. nov. 1828⁵⁰.

Til konservatoriets tredje koncert benyttede Siboni sig af Weyses og Kuhlaus kantater i anledning af formælingsfesten⁵¹, men prins Christian Frederik konstaterede, at teatret »desværre var meget tomt . . .«⁵².

Om Siboni af musikpolitiske eller personlige grunde søgte rejsepermission i marts 1829 får stå hen, men han ville dog på sin rejse opsøge operaer, som teatrets kræfter kunne overkomme⁵³. I midten af maj var han nået til Kassel, hvorfra han meddelte Holstein bl. a. følgende:

. . . à Hambourg j'ai entendu la Muette de Portici, il y a de la superbe musique, très beau Sujet Theatrale, de beaucoup d'effet, mais pas pour notre Theatre. L'op[era] est à tous Recitatifs, et c'est ce qu'il y a de plus beau, en outre de beaux Chans[on] mais une jeune fille muette qui est l'interessant de la pièce, et qu'elle doit être une grande Pantomimiste, et Actrice &c. et le plus un Mazaniello qui doit être grand Chanteur, grand Acteur et que lorsqu'il est empoisoné il devient fou, en ragé, desesperé, avec la mine d'un furieux fou qui s'enfuit de Bistrup &c. et si on n'a pas souffert sur la Scene le Pere d'Agnese, qui est un petitmaitre qui va à un bal en comparaison de celui là, comment pourroit hazarder de placer sur la Scene un tel horreur: mais on le trouve cependant interessant dans tous les pays, et moi aussi il m'a attendri, en me faisant horreur. – pour le reste, beau spectacle, &&ctc. . . .⁵⁴

Siboni var tydeligvis fascineret af Aubers opera, men klar over hoffets smag samt teatrets manglende evne til at udføre denne opera, vel sagtens fordi

49. Theaterplacat 10.2.1828.

50. Stykket opførtes allerede i første sæson ikke mindre end 16 gange.

51. Sven Lunn og Erik Reitzel-Nielsen (udg.): *C. E. F. Weyses Breve* nr. 434 (23.8.1828).

52. R.A.: Kongehusarkivet, Christian VIIIs dagbog, 4.1.1829.

53. R.A.: Teatret, Indk. Br. nr. 1764, 26.3.1829.

54. R.A.: Teatret, Ujournal. Br. 17.5.1829.

han ikke havde forestillet sig, at Jfr. Pätges ville kunne udføre Fenellas parti. Ved Waage Petersens egenmægtige foranstaltning tilstilledes teatret partituret i aug. 1829, hvorpå arkiater J. J. A. Schønberg skulle oversætte teksten⁵⁵. Iflg. Heiberg kom operaen på repertoiret som et forsøg på at redde teatrets økonomi⁵⁶.

Fra Kassel skrev Siboni endvidere:

Je me suis arété 10 jours èxprès pour voir Aloise de Maurer – que j'ai trouve assez bell'opera, et avec quelque petite localité, que Mr Heiberg pourra placer, et quelque autre ometre, on pourra la rendre interessante pour notre Theatre. la musique est belle, c.a.d. bien composé &&. d'ailleurs la Duchesse l'a tellement loue, que j'ai du la cometre, et la prendre pour notre Theatre. le prix que j'ai fixé avec les deux Compositeurs M^r d'Holbein, et Mr Maurer c'est de 25 à 40 Louis Fred. . . .⁵⁷.

Uden videre anstalter opførtes »Aloise« i Heibergs oversættelse i anledning af kongens fødselsdag i januar 1830. Af Sibonis øvrige korrespondance fra rejsen fremgår det, at han ikke fandt andet værdigt eller passende for den danske scene.

Musikkonservatoriets koncert i april 1830 viser, at Sibonis institut efterhånden havde fundet både talenter og form. Deklamationsnumre af Waltz, Jfr. Kølle, Degen og Julie Fonseca; sangnumre af Jfr. Kølle, Waltz og Julie Fonseca. Musikken komponeret af Paer, Mayr og Rossini. Kun Mercadantes »Elise e Claudio« og (delvis) Rossinis »Mosè in Egitto« blev udført af teatrets syngepersonale⁵⁸.

Ved indgangen til 1830'erne havde Siboni tabt afgørende terræn, når det gjaldt teatrets musikdramatiske repertoire. Tyske tragedier blev tvunget på scenen af Molbech, familien Heiberg producerede vaudeviller og skuespil med roller til den kommende professorfrue, mens unge komponister leverede nationale syngestykker. Teaterdigteren og enkelte andre oversættere dyngede lystspiloversættelser af især franske stykker op foran direktionen. Og som noget helt nyt havde endelig teatret fået en ung ambitiøs balletmester, der selvfølgelig også skulle markere sin uundværlighed.

Prins Christian Frederik havde dog endnu ikke tabt interessen for Sibonis Musikkonservatorium:

55. R.A.: Teatret, Indk. Br. nr. 1787/1829, Deliberationsprot. 14.10.1829. Schønberg var i 1828 blevet udnævnt til livlæge.

56. Morten Borup (udg.): *Heibergske Familiebreve*, nr. 13. I 1830 blev Heiberg overdraget bearbejdelsen (Deliberationsprot. 24.2.1830).

57. Se note 54. Hertuginde er vel kurfyrste Wilhelm II's grevinde Reichenbach, født Emilie Ortlopp.

58. Theaterplacat 25.4.1830.

... Med Conf[erentsraad] Manthey talte jeg om Conservatoriet med dets Midler at fremme Opførelsen af smaae Syngespil paa Hoftheatret, hvilket vilde give Conservatoriets Medinteressentere og andre meere Interesse for Sagen – ...⁵⁹

Sibonis gamle ide fremført af instituttets protektor blev dog heller ikke nu til virkelighed. Konservatoriets koncert den 24. april 1831 blev derimod interessant ved at Rossinis opera »Wilhelm Tell«, i majestæternes overværelse, blev opført – ganske vist kun i uddrag; ligeledes blev der givet en duet af Rossinis »Semiramis« og kor og romance af Boieldieus »Les deux nuits«⁶⁰. Ved denne koncert optrådte for første gang Chr. Hansen, en af de elever der nåede længst ved teatret.

Ved kgl. resolution af 14. marts 1832 tillodes Musikkonservatoriet at give et skuespil i kostume i forbindelse med dets årlige koncert⁶¹. Udover Overskous omarbejdelse af Florians lystspil »De to Sedler« blev opført musiknumre af Spontini, Rossini og som noget nyt Bellini⁶². Endnu fem koncerter magtede konservatoriet at producere i Sibonis sidste levetid. I 1834 opførtes Kotzebues »Drengene fra Auvergne« i H. P. Holsts vaudevillearrangement⁶³, mens Scribe & Mélesvilles vaudeville »Den yngre Søster« blev opført ved koncerterne i 1835 og 1836⁶⁴. I 1833 gaves bl. a. uddrag af Meyerbeers »Robert le diable« og Rossinis »Otello«, mens »Wilhelm Tell« holdt for med tre numre⁶⁵. I 1834 opførtes Mendelsohn-Bartholdys »Ein Sommernachtstraum«, uddrag af Bellinis »La Straniera«, samt original dansk musik af Herman von Løvenskiold⁶⁶. Ved koncerten i 1834 frem sagde Peter Schram Ingemann »Marsk Stiigs Døttre«. Schram blev vel Sibonis berømteste danske elev, omend han fik den vigtigste del af sin

59. R.A.: Kongehusarkivet, Christian VIIIs dagbog 14.3.1831.

60. Partituret til »Wilhelm Tell« lod Siboni købe den 31.12.1830 (R.A.: Teatret, Regnskab). »De to Nætter« blev opført den 21.9.1832, »Wilhelm Tell« først den 4.9.1842, »Semiramis« aldrig.

61. R.A.: Teatret, Deliberationsprot. 1832. Waage Petersen havde i februar tilbudt »sit Privat Theater til Brug for Conservatoriet« (R.A.: Kongehusarkivet, Christian VIIIs dagbog 13.2.1832.).

62. Theaterplacat 8.4.1832. Florians stykke opførtes første gang i Danmark den 21.10.1791; sidste gang 10.3.1812. Manuskript til Overskous sange findes på K.B.: Abrahamske Autogr. 2029.

63. Opført første gang af Dramatisk Skole den 5.11.1815; 3. og sidste gang den 23.2.1817.

64. Theaterplacat 15.11.1835 og 4.4.1836.

65. Theaterplacat 24.3.1833. »Robert af Normandiet« opførtes første gang den 28.10.1833, »Otello« aldrig.

66. Opført på teatret første gang den 4.12.1834; opførelserne fulgtes af livlig meningstilkendegivelse iblandt publikum. Overskous tekst til »Krigerens Brud under Slaget« findes på Det kgl. Teaters Bibl.

uddannelse på teatret⁶⁷. På grund af Frederik VI's alvorlige sygdom gaves intet geburtsdagsstykke i januar 1837; i stedet overlodes teatret til konservatoriets koncert, hvor Md. Eckerlin assisterede i syngenumre af Mayr og Bellini⁶⁴.

Sibonis sidste større eksperiment udkastedes i 1833, hvor han agtede at give en europæisk koncertturne med Ida Fonseca og Cathrine Ryssländer⁶⁹. C. L. Kirstein, der var blevet teaterdirektør i dec. 1831, konciperede forestillingen til kongen. Han afviste ansøgningen under henvisning til kontrakten af 1819 (som var udløbet) og de store omkostninger ved en rejse for Siboni på 6–8 mdr. (4–6000 Rbd.)⁷⁰. Senere på året bevilgedes han rejsetilladelse⁷¹ med Ida Fonseca som ledsager⁷², og turen gik bl. a. til London⁷³. Da det i 1835 blev klart, at Siboni tiltog sig ekstraordinær myndighed vedr. eleven Christiane Holsts mulige optræden i elevtiden, blev sagen forelagt kongen af Kirstein, hvorpå den kongelige misbilligelse ikke manglede i henseende til embedsmanden Siboni⁷⁴. I 1837 tog Siboni afsted for at restituere sit helbred, men netop på denne rejse bragte han vigtige partiturer med hjem: Meyerbeers »Les Huguenots« og Bellinis »Norma«⁷⁵. Ingen af operaerne nåede han dog at se opført i Danmark. Havde Siboni ved sin ankomst i 1818 forsøgt at lægge en linje, fik han den triumf at skaffe teatret den musik, som efter hans død skulle blive den smagsdannende.

Sibonis indsats gjaldt primært sangundervisningen, hvor det er dokumenteret, at han bibragte en lang række sangere og sangerinder en bedre form. Uheldigvis for Siboni fik eller ønskede ingen af hans (kvindelige) talenter en længere karriere i Danmark, hvorfor hans betydning for dansk sang og sangundervisning stort set blev fragmentarisk. I tiden umiddelbart efter sin ankomst til Danmark fik han stor indflydelse på teatrets repertoire, mens

67. Johanne Luise Heiberg frekventerede Musikkonservatoriet i 1827; jfr. Aage Friis (udg.): Johanne Luise Heiberg: *Et Liv gjenoplevet i Erindringen*, Kbh. 1944 I, s. 59.

68. Theaterplacat 29.1.1837. Md. Eckerlin optrådte adskillige gange ved hoffet i perioden dec. 1836–marts 1837. (R.A.: Kongehusarkivet, Christian VIIIs dagbøger).

69. R.A.: Teatret, Kgl. Res. 4.5.1833.

70. R.A.: Teatret, Kgl. Res. 20.5.1833.

71. R.A.: Teatret, Kgl. Res. 22.10.1833.

72. R.A.: Teatret, Kgl. Res. 5.11.1833.

73. K.B.: Nyere Brevsaml., dansk XVI Siboni til Weyse, 10.12.1833.

74. R.A.: Teatret, Kgl. Res. 21.3.1835.

75. R.A.: Teatret, Kgl. Res. 25.1.1838. Teatret købte klaverudtogene til Bellinis »I Puritani« og »Norma« (Kopibog, 26.1.1838).

han efter 1822 primært virkede som smagsvejleder for hoffet og sangunderviser, fra 1827 ved det private Musikkonservatorium.

Hans rejse i 1829 fik betydning for teatrets repertoire i årene umiddelbart efter, men allerede fra begyndelsen af 1830'erne synes han trængt af nyere tysk musik. De mange franske syngestykker, som opførtes i 1830erne, havde ikke Sibonis interesse. Slægtleddet af Weyses og Kuhlaus efterfølgere havde også travlt med at omstemme smagen i dette tiår. Rungs første komposition for teatret blev direkte forkastet af Siboni. Kongehuset kunne imidlertid stadig bruge Siboni som forlystelsesråd, hvilket hans koncerter ved prins Christian Frederiks hof og kompositioner til diverse kongelige fødselsdage vidner om.

Kort tid efter Sibonis død i 1839 var kong Frederik VI netop i forhandlinger om at genindføre italiensk opera på teatret. Bellini og Donizetti var blevet moderne ikke blot i udlandet men også i København. Først med Christian VIII kom genoprettelsen af hofteatret som italiensk operascene⁷⁶.

Résumé.

Giuseppe Siboni (1780–1839), né à Forlì en Italie, fit avant son arrivée à Copenhague en décembre 1818 une carrière brillante non seulement dans sa patrie mais aussi en Europe. Dès janvier 1819 il eut du succès à la Cour et aux cercles mondains qui décrétaient les règles du bon goût, et il fut à titre exceptionnel enrôlé dans la liste civile du Roi. Un contrat pour dix ans lui permit assez vite de remplir les fonctions d'un chef d'opéra (formellement à partir d'octobre 1820). Au début des années 1820 son goût musical trouva accès au Théâtre Royal, mais au cours de saisons suivantes son goût italien fut petit à petit remplacé par des vaudevilles danois et quelques opéras nationaux. Or après plusieurs demandes Siboni parvint à fonder un conservatoire de musique privé sous le patronage du prince Christian Frédéric. Ce sont les concerts qu'on y donna et les achats que Siboni rapporta de ses voyages que traite cet article.

La recherche montre que ce ne fut que pendant les toutes premières années que Siboni avait du succès comme chef de l'opéra et professeur de chant. Ce fut surtout à partir des années 1830 que son choix de répertoire fut remplacé par le goût allemand de la direction ainsi que par plusieurs opéras comiques français. La plupart de ses élèves au Conservatoire eurent peu de succès sur la scène danoise. Au cours de son dernier voyage en 1837 il acheta la musique de l'avenir (Bellini, Donizetti), mais il mourut avant que Christian VIII ne rétablît la troupe italienne du Roi au Palais de Christiansborg.

L'article se base de façon prépondérante sur des papiers non imprimés, avant tout sur les archives de la Maison Royale et de la Cour déposées aux Archives Nationales.

76. Jfr. Gerhard Schepelern: *Italienerne paa Hofteateret*, I-II, Kbh. 1976.

(BILAG, jfr. Note 43):

**Sang og Prolog i Anledning af
det musikalske Conservatoriums Stiftelse**

Opført i Conservatoriets første Concert
paa det kongelige Theater,
den 29de April 1827.

CHOR

Fra Himlen venligen du dale,
Du Sangens Aand!
Med Livets bedste Blomst i Haand
Som Himlens Farvestraaler male!
Begeistrings morgenrøde Flammen
Og Vemods dunkle Aftenblaa,
Som Duggens Taare hviler paa,
I den harmonisk smelte sammen.
Svæv til os ned, du Sangens Aand,
Med Livets bedste Blomst i Haand!

SOLO

Vor unge Tankes Flugt er svag,
Opløft den mægtig paa din Vinge!
At Tankens Skaber Tak vi bringe
Paa hver en Kunstens Offerdag!
Til Kunstens Høider lær os stige!
At Mesterne i Aandens Rige
Maae følge os med Velbehag!
Det unge Hjertes Kraft er spæd;
O styrk den, Hjertets Herskerinde!
At vi maae Helligdommen finde,
Foruden Tab af Sindets Fred!
Og medens Hjerterne vi smelte,
Med rene Toners Styrkebælte
Omgjord du vor Uskyldighed!

PROLOG

Med brede Kroner, kraftigt Greneskud,
 Den vilde Skov sig mægtigt breder ud;
 Naturens Kraft er i de gamle Stammer;
 Men i dens Høisal er en evig Nat;
 Ei Blomster dufter der; thi Blad og Krat
 Tillukke Vei for Lyset og dets Flammer.
 Da blinker Øxen med sin hvasse Eg,
 Og bryder Hegnets altfor tætte Væg;
 Med Lys og Liv, Ildstraalen trænger ind,
 Gjør Natten klar, men Los og Rovfugl blind;
 Forvildet, flye de, Sangerskaren kommer,
 Og Blomsten groer, og Skoven faaer en Sommer.
 Saa virker Kunsten!

Kraftens djærve Værk
 Harmonisk med det Skjønne den forbinder;
 Som Morgensolen Purpurluen vinder
 Om Kjæmpefield i sneehvid Pandstersærk.

Du ved det, danske Folk! Den hulde Kunst
 Boer, fredende, i dine Bøgeskygger,
 Og spreder Nattens tunge Mosedunst;
 Thi mange Altre du den villig bygger;
 Og Thronens Naade lønner med sin Gunst,
 Og du med Tak og Laurbærkronen styrker
 Hver Aandens Søn, hver Musens rette Dyrker.

Geniet fødes. Aandens Guddomsgnist
 Fremspringer ikke her; den fødes hist;
 Men skal den voxe til en nyttig Ild,
 Ei slukkes strax, ei flamme alt for vild,
 Da maa den tæmmes klogt, som den maa næres,
 At ikke Kraften i sit Blus fortæres.
 Saa skue da, huldt=opmuntrende, tilfreds,
 Med Gunst og venligt Blik til denne Kreds
 Af Musens unge Dyrkere, som vier
 Idag sin Fremtids Stræben, al sin Id

Til engang at forskjønne Eders Tid
Ved Scenens Spil og Sangens Harmonier!
Fremkald, med kjærligt Smil, det unge Haab,
Som Knoppen klækkes ud i Vaarens Straaler!
Men løft ei alt for tidligt Bifaldsraab –
Den unge Knop endnu ei Stormen taaler!
Med vaersom Haand om dette Haab I frede,
At det engang maa vorde Eders Glæde!

(til Eleverne.)

Og I – til Folkets Bifald bør I beile;
Men ei ved Fjas, letsindigt Gjøgletant!
O! hører dette, at I ei skal feile;
»Det Sande kun er skjønt, det Skjønne sandt!«
Hvert lystigt Skjæmt må være Smagens Datter;
Ei alt er comisk, hvad der vækker Latter.

I Kunstens Tempel bliv Naturen troe!
Kun i Naturens Favn dens Blomster groe.
Melodisk strømme Toner, som en Bæk,
Der, rislende, paa Sivets Streng spiller!
En smagløs, stiv, figur=udklippet Hæk
Er Sangen, med de falske Snirkeltriller.
Ja – ønske I, at vinde Musens Gunst,
Ukunstlet være Eders Kunst!

Et helligt Kald er Sanggudindens Bud –
Til stille Vemod skal I Hjertet smelte,
Opløfte det, med Tonens Flugt, til Gud,
Afvæbne Lasten, vække Kraft og Helte!
Thi, bort med sybaritisk Leflespil!
Med kjelen Sang, der tænder uren Ild,
Og sløver Tanken, slapper Dydens Bælte!
Mod Tidens Tant skal stedse Kunsten kjæmpe –
Vær Kunsten troe, at ei dens Kraft I dæmpe!

CHOR

Fra Himlen venligen du dale,
Du Sangens Aand!
Med Livets bedste Blomst i Haand
Som Himlens Farvestraaler male;
Begeistrings morgenrøde Flammen
Og Vemods dunkle Aftenblaa,
Som Duggens Taare hviler paa,
I den harmonisk smelte sammen.
Svæv til os ned, du Sangens Aand,
Med Livets bedste Blomst i Haand!

Ovenstående prolog giver udtryk for, at kunstens livgivende kraft, kongehusets nåde og talenternes opdragelse skulle være konservatoriets devise. Eleverne skulle vide, hvad den sande kunst indeholdt: »Ukunstlet være Eders Kunst!« I en Biedermeiersk forestilling aftvang den sande kunst sybaritter og fordærv til fordel for kunstens hellige kald, viet til Gud. Ifølge *Kjøbenhavnsposten* forløb denne del af koncerten mindre heldigt: »Nogle ubetimelige Bifaldsytringer til hvilke de først nylig antagne Børns Sang, der ei kunde betragtes som Kunstpræstation, ikke gav grundet Anledning, fremkaldte her nogen Hyssen, hvorimod den øvrige Deel af Concerten, . . . optoges med udeelt Bifald«. (Nr. 35, 1.5.1827). Forfatteren er formentlig N. P. Nielsen, mens Siboni selv komponerede musikken. (Autograf: *KB*; C II, 159). Teksten ses ikke anført i *Bibliotheca Danica*.